

Aan de leden van de Raad en fractiemedewerkers
Beantwoording vragen van de gemeenteraadsfractie van de ChristenUnie inzake bestrijding armoede

ChristenUnie

Aan burgemeester en wethouders
van de gemeente Hilversum
Dudokpark 1, Hilversum.

Hilversum, 11 april 2011

Betreft: Vragen artikel 41 RvO; inzake bestrijding armoede

Geacht college,

In 2006 heeft het college, na een motie van de ChristenUnie, onderzoek gedaan naar de stand van zaken rondom armoede in Hilversum. De resultaten van dat onderzoek leidden er toe dat door het gemeentebestuur fors werd geïnvesteerd in armoedebestrijding.

Uit het onderzoek bleek dat ongeveer 12.500 Hilversumse huishoudens een laag inkomen hadden. In die categorie zaten veel mensen die werken en daarmee net iets meer dan de bijstandsnorm verdienden. Ongeveer 1700 huishoudens (4,3 procent) leefden in 2005 op de bijstandsnorm en 4100 huishoudens leefden van 120 procent van de bijstandsnorm. In vergelijking met anderen gemeenten scoorde de gemeente met deze cijfers gemiddeld.

Naar aanleiding van het onderzoek zijn een aantal zaken veranderd: De bijzondere bijstand is verruimd. Meer mensen weten de weg naar de sociale dienst en het loket Rondkomen te vinden. Een groep Hilversummers maakt gebruik van de collectieve zorgverzekering die wordt aangeboden via de gemeente Hilversum. Er wordt meer tijd en energie gestoken in voorlichting over de mogelijkheden om hulp van de gemeente te krijgen in geval van financiële problemen.

De ChristenUnie is benieuwd naar de stand van zaken rondom armoede(bestrijding) op dit moment. De financiële crisis dreunt nu bij veel mensen na. De effecten van de crisis worden nu voelbaar bij de burgers in Hilversum. Wij vrezen dan ook voor een toename van het aantal armoede gevallen in Hilversum in de komende jaren. Wij willen van u graag weten of onze vrees terecht is en we hebben daarom de volgende vragen geformuleerd waar wij graag een antwoord op zien.

Vragen over beleidsevaluatie

1. We zijn nu 5 jaar verder op het gebied van armoedebestrijding. Er zijn veel maatregelen genomen om de armoede in Hilversum te bestrijden. Graag vernemen wij of u bereid bent een vervolgonderzoek naar de armoede in Hilversum te doen, analoog aan het onderzoek dat begin 2006 is gehouden. Wij zien ook graag antwoord op de vraag of het beleid ook het gewenste effect heeft gehad.
2. Het vorige college organiseerde 1 tot 2 keer per jaar zogenaamde Rondkomen bijeenkomsten in het raadhuis. Dat is tot op heden niet meer gebeurd. Is het college van plan dergelijke bijeenkomsten opnieuw te gaan organiseren en zo ja wanneer vindt de eerstvolgende bijeenkomst plaats?
3. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat wordt voorkomen dat mensen in armoede terecht komen. Blijkens het collegeprogramma deelt u die mening. In uw collegeprogramma geeft u aan de "toegankelijkheid van en de ondersteuning door de schuldhulpverlening te stimuleren". Kunt u aangeven hoe u vorm hebt gegeven aan die doelstelling in het afgelopen jaar? En wat u van plan bent daar in de komende jaren aan te gaan doen?
4. Het is nog beter als mensen überhaupt niet met de schuldhulpverlening in aanraking hoeven te komen. Daarvoor is het dan wel belangrijk dat er voldoende preventie is en voorlichting wordt gegeven aan jonge en oudere burgers van Hilversum. Hoe wordt door het college schuldplichtpreventie vorm gegeven?
5. Verder heeft het college in het collegeprogramma aangegeven dat het aantal kinderen dat opgroeit in armoede moet worden verkleind. Volgens het rapport van de Voedselbank Gooi en Omstreken over 2010 is het aantal cliënten met kinderen bij de Voedselbank G&O gestegen met 5%. Het rapport van de Voedselbank geeft aan dat in alle deelnemende gemeenten (dus inclusief Hilversum) het gebruik schommelt rond de 1%. Dat lijkt niet een bijzonder hoog percentage. Kunt u aangeven hoe u vorm hebt gegeven aan die doelstelling in het afgelopen jaar? En wat u van plan bent daar in de komende jaren aan te gaan doen?

Cijfermatige vragen

6. Wij ontvangen graag een overzicht van het aantal klanten van de sociale dienst, dat een bijstanduitkering heeft ontvangen in de afgelopen 5 jaar. (Uitgesplitst in het aantal klanten per jaar).
7. Wij ontvangen graag een overzicht van de totale uitgaven van de bijzondere bijstand in de afgelopen 5 jaar. Volgens het rapport van de voedselbank Gooi en Omstreken over het jaar 2010 is er bij gemeenten vaak sprake van onderuitputting van de regelingen tot maar liefst 70%. Wij vragen ons af of dat in Hilversum ook zo is. Wij willen graag weten of er sprake is geweest van een overschrijding of onderuitputting van de budgetten in de afgelopen jaren.

8. Ook willen wij graag een overzicht zien van de besteding van de budgetten bijzondere bijstand in de afgelopen 5 jaar. (Hoeveel geld is er aan welke vorm van bijzondere bijstand besteed).
9. Verder zijn wij benieuwd hoeveel klanten er per jaar worden geholpen bij het loket Rondkomen. (Graag een overzicht van de bezoekersaantallen sinds het oprichten van het Loket Rondkomen).
10. Graag zouden wij inzicht krijgen in de ontwikkeling van de cliënten aantallen bij de Stadsbank Midden Nederland in de afgelopen 5 jaar. Wij gaan ervan uit dat u over die informatie kunt beschikken.

Uitvoeringsvragen

11. Wij hebben vernomen dat de collectieve zorgverzekering straks alleen nog maar aan mensen met een inkomen van maximaal 110% van de bijstandsnorm mag worden aangeboden en niet meer aan de groep die op 130% van het bijstandsinkomen zit. Dit betekent voor een grote groep Hilversummers een forse aanslag op de portemonnee. Wij vragen ons af of dit bericht klopt. En zo ja, ziet het college mogelijkheden om deze groep mensen toch op de een of andere manier te laten profiteren van de collectieve zorgverzekering?

Wij wachten uw antwoorden met belangstelling af.

Met vriendelijke groet,

Namens de fractie van de ChristenUnie

Aldrik Dijkstra

Inleiding

In de inleiding van uw brief verwijst u naar het inventarisatieonderzoek naar de armoede in Hilversum dat in 2006 heeft plaatsgevonden. U geeft hierbij aan dat uit het onderzoek bleek dat 12.500 huishoudens in Hilversum in 2006 een laag inkomen hadden.

Echter: Wij gaven in het onderzoek aan dat is uitgegaan van 4.100 huishoudens in Hilversum met een laag inkomen. De omvang van de huishoudens met lage inkomens in Hilversum is in dit onderzoek berekend op basis van twee methoden, namelijk op basis van de methodiek volgens het CBS en op basis van de Omnibusenquête Hilversum uit 2006.

Op basis van de methodiek van het CBS hadden in 2006 ongeveer 12.500 van de in totaal 39.000 huishoudens in Hilversum een laag inkomen. Dat wil zeggen 32% van het totaal aantal huishoudens. Op basis van de Omnibusenquête hadden 4.100 huishoudens, dat wil zeggen 10,5% van de huishoudens een laag inkomen. Er zit een groot verschil tussen deze cijfers. In het rapport is aangegeven dat de cijfers van het CBS zeer grofmazig zijn. Als voorbeeld wordt gemeld dat alle inwoners die een AOW-uitkering ontvangen in deze cijfers zijn opgenomen, zonder dat inzichtelijk is of (en hoeveel) pensioen ze ontvangen en daardoor wellicht niet meer tot deze groep mensen met een laag inkomen behoren. In het rapport wordt ook gesteld dat de cijfers van mensen met een inkomen op bijstandsniveau (100%) uit de Omnibusenquête overeenkomen met de eigen gegevens van Sociale Zaken. Er is daarom vanuit gegaan dat de raming qua orde van grootte op basis van de Omnibusenquête voor het aantal huishoudens met een laag inkomen beter bruikbaar is in het kader van het armoedebeleid.

Dit betekent dat in 2006 er 4.100 huishoudens met een laag inkomen waren in plaats van de door u gestelde 12.500. Ter volledigheid, met een laag inkomen wordt bedoeld een inkomen tot maximaal 120% van het sociaal minimum.

Van het totaal aantal huishoudens in Hilversum in 2006 had 4,4% een inkomen op maximaal 100% en 10,5% een inkomen op maximaal 120% van het sociaal minimum.

Vragen over beleidsevaluatie

1. We zijn nu 5 jaar verder op het gebied van armoedebestrijding. Er zijn veel maatregelen genomen om de armoede in Hilversum te bestrijden. Graag vernemen wij of u bereid bent een vervolgonderzoek naar de armoede in Hilversum te doen, analoog aan het onderzoek dat begin 2006 is gehouden. Wij zien ook graag antwoord op de vraag of het beleid ook het gewenste effect heeft gehad.

In 2006 heeft er een inventarisatieonderzoek naar de armoede plaatsgevonden. Het doel van het onderzoek was om in kaart te brengen hoeveel mensen wij kennen en hoeveel mensen wij bereiken in Hilversum die onder de door de gemeente Hilversum gehanteerde inkomensgrens voor de minima vallen.

Als we de grootte van de groep lage inkomens uit 2006 willen vergelijken met 2010 kunnen we hiervoor de minimascan Hilversum 2010 van Stimulansz gebruiken.

In 2010 waren er 2.160 huishoudens met een inkomen tot 100% van het sociaal minimum en 4.417 huishoudens met een inkomensgrens tot en met 120% van het sociaal minimum. In 2010 waren er in totaal 40.000 huishoudens in Hilversum (CBS). Dit betekent dat het percentage aantal huishoudens met een inkomen tot het bijstandsniveau 5% bedroeg en tot 120% van het bijstandsniveau 11% .

Het aantal huishoudens met een laag inkomen in Hilversum ligt onder het landelijk gemiddelde. Landelijk heeft 6% van het aantal huishoudens een inkomen tot 100%, en 13% een inkomen tot 120% van het bijstandsniveau.

Aantal Hilversumse huishoudens	2006	2010
Inkomen tot 100% bijstandsniveau	1.700 (4,4%)	2.160 (5%) landelijk 6%
Inkomen tot 120% bijstandsniveau	4.100 (10,5%)	4.417 (11%) landelijk 13%

Om te beoordelen of er in 2010 meer mensen dan in 2006, meer gebruik maken van het gemeentelijk minimabeleid vergelijken we de cijfers van 2006 met die van 2010.

Bijzondere bijstand	2006	2010	Stijgingspercentage
Bedragen verstrekte bijzondere bijstand (waaronder BBG-regeling, activiteitenregeling, incidentele en periodieke bijz.bijstand)	€ 650.488	€ 1.506.653	232 %
Aantal deelnemers collectieve aanvullende zorgverzekering	1.600	2.634	165 %
Langdurigheidstoeslag verstrekte bedragen*	€ 174.694	€ 304.139	174 %

* in 2006 werd de Langdurigheidstoeslag uit het I-deel gefinancierd, sinds 2008 uit de bijzondere bijstand.

Als we ten opzichte van 2006 de stijging van het percentage van het aantal huishoudens in Hilversum met een laag inkomen vergelijken (van 10,5% naar 11%) met het stijgingspercentage van de verstrekkingen van het minimabeleid kunnen we concluderen dat het beleid, zoals de verruiming van de bijzondere bijstand, betere voorlichting en het loket Rondkomen, hun vruchten hebben afgeworpen en er meer gebruik gemaakt wordt van de aanwezige regelingen voor de minima.

Op basis van deze cijfers zien we geen aanleiding om opnieuw, analoog aan het onderzoek uit 2006, een vervolgonderzoek naar de armoede te houden.

2. Het vorige college organiseerde 1 tot 2 keer per jaar zogenaamde Rondkomen bijeenkomsten in het raadhuis. Dat is tot op heden niet meer gebeurd. Is het college van plan dergelijke bijeenkomsten opnieuw te gaan organiseren en zo ja wanneer vindt de eerstvolgende bijeenkomst plaats?

Er wordt in het najaar van 2011 weer een bijeenkomst voor de minima georganiseerd. We zijn op dit moment bezig met de voorbereidingen. In 2010 heeft er geen conferentie plaatsgevonden. De reden hiervoor is dat er een collegewisseling heeft plaatsgevonden en er gezocht werd naar een nieuw format.

3. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat wordt voorkomen dat mensen in armoede terecht komen. Blijkens het collegeprogramma deelt u die mening. In uw collegeprogramma geeft u aan de "toegankelijkheid van en de ondersteuning door de schuldhulpverlening te stimuleren". Kunt u aangeven hoe u vorm hebt gegeven aan die doelstelling in het afgelopen jaar? En wat u van plan bent daar in de komende jaren aan te gaan doen?

Aan de informatievoorziening aan alle burgers van Hilversum wordt continu gewerkt. Naast het Info-Loket Rondkomen is het belangrijk om virtueel goed toegankelijk te zijn. Op de website van de gemeente Hilversum is duidelijk aangegeven waar mensen terecht kunnen voor hulp bij schulden en er zijn links naar bijvoorbeeld de website www.berekenuwrecht.nl

De subsidie van de motie Ortega-Martijn is erop gericht om vrijwilligers op te leiden, die een rol kunnen spelen in de toeleiding van mensen naar de professionele schuldhulpverlening. De Evangelische Alliantie en Humanitas zijn in samenwerking met de gemeente Hilversum projecten gestart die het 'ondersteunende' werk van vrijwilligers bij schuldhulpverlening bevorderen en daarmee de effectiviteit van schuldhulpverlening verbeteren.

Niet-uitkeringsgerechtigden of werkzoekenden die in een re-integratie- en schuldhulpverlenings-of budgethulptraject lopen bij de Kredietbank bieden we een budgetcursus aan, met de nadruk op het leren rondkomen van een laag inkomen en het voorkomen van terugval.

4. Het is nog beter als mensen überhaupt niet met de schuldhulpverlening in aanraking hoeven te komen. Daarvoor is het dan wel belangrijk dat er voldoende preventie is en voorlichting wordt gegeven aan jonge en oudere burgers van Hilversum. Hoe wordt door het college schuldpreventie vorm gegeven?

Op het Werkplein van het UWV WERKbedrijf kan zoveel mogelijk voorkomen worden dat mensen in problematische schuldensituaties terecht komen. Er wordt voor gezorgd dat nieuwe groepen die met

inkomensachteruitgang worden geconfronteerd in een vroeg stadium doorverwezen worden naar (schuld)hulpverlening.

Jongeren moeten worden beschouwd als een bijzondere aandachtsgroep, voor wie het vaak moeilijk is om weerstand te bieden aan de verleiding tot aanschaf van allerlei consumptiegoederen. Dat geldt vooral voor jongeren die laag zijn opgeleid en die zich in een lage sociaal-economische positie bevinden. Bij de uitvoering van de Wet Investeren in Jongeren wordt in nauwe samenwerking met de scholingsadviseurs van het LeerwerkLoket aan de jongere (in de leeftijd van 18 tot 27 jaar) een werkleeraanbod gedaan. Bij de intake wordt standaard voorlichting gegeven. Als er een dreigend schuldenprobleem is gesignaleerd verwijst de adviseur naar de Kredietbank voor advies.

Bij de intake voor een aanvraag WWB-uitkering wordt standaard voorlichting gegeven en een budgetscreening uitgevoerd. Als er een dreigend schuldenprobleem is gesignaleerd geeft de consulent advies over inkomensondersteunende voorzieningen. Daarbij adviseren zij de klantmanagers over de wenselijkheid om op korte termijn een verplichte preventieve budgetcursus in te zetten (maakt onderdeel uit van het op te stellen re-integratietraject). Zonodig wordt verwezen naar professionele hulpverlening.

Een medewerker van de Woningcorporatie is 1x per maand aanwezig bij het Info-loket Rondkomen om klanten te spreken die 1 maand een huurschuld hebben. Doelstelling van deze 'Vroeg Eropaf- aanpak' is om Hilversummers met financiële problemen vroeg op te sporen. Hetzelfde willen wij met Agis afspreken. Hiermee voorkomen we woningontuimingen en dat mensen uit hun zorgverzekering worden gezet.

5. Verder heeft het college in het collegeprogramma aangegeven dat het aantal kinderen dat opgroeit in armoede moet worden verkleind. Volgens het rapport van de Voedselbank Gooi en Omstreken over 2010 is het aantal cliënten met kinderen bij de Voedselbank G&O gestegen met 5%. Het rapport van de Voedselbank geeft aan dat in alle deelnemende gemeenten (dus inclusief Hilversum het gebruik schommelt rond de 1%. Dat lijkt niet een bijzonder hoog percentage. Kunt u aangeven hoe u vorm hebt gegeven u aan die doelstelling in het afgelopen jaar? En wat u van plan bent daar in de komende jaren aan te gaan doen?

In het minimabeleid zijn een aantal regelingen waar gezinnen met kinderen aanspraak op kunnen maken. Zo is er de activiteitenregeling voor kinderen tot 18 jaar. Er kan jaarlijks € 200 worden aangevraagd voor kosten van deelname aan culturele, educatieve, recreatieve en sportieve activiteiten in georganiseerd verband. Tevens kan dit bedrag ook worden gebruikt voor de kosten van schoolkamp, sportkamp, zwemles, fietsles en abonnementen op jeugdtijdschriften.

Daarnaast hebben we de PC-regeling voor gezinnen met schoolgaande kinderen. Eenmalig per 5 jaar kan een budget van 700 euro worden aangevraagd voor een computer (met toebehoren) voor gezinnen met schoolgaande kinderen.

In ons loket Rondkomen, de Werkplein-nieuwsbrief en in contact met onze klanten geven wij zeer actief voorlichting en aandacht aan deze regelingen.

De gemeente Hilversum werkt met de Voedselbank samen maar deze is en blijft een private instelling. Vanaf 1 oktober 2009 is Sociale Zaken iedere 1^e donderdag van de maand aanwezig bij de uitgiftepunten van de Voedselbank om voorlichting en advies te geven aan klanten van de Voedselbank over alle Hilversumse en landelijke voorzieningen en over schuldhulpverlening. Indien nodig worden vervolgesprekken gevoerd tijdens het spreekuur van het Info-Loket Rondkomen.

Cijfermatige vragen

6. Wij ontvangen graag een overzicht van het aantal klanten van de sociale dienst, dat een bijstandsuitkering heeft ontvangen in de afgelopen 5 jaar. (Uitgesplitst in het aantal klanten per jaar).

Zie onderstaande tabel. Het aantal klanten met een bijstandsuitkering is aangegeven voor de maanden januari en december van het desbetreffende jaar.

Aantal klanten met een bijstandsuitkering	2006	2007	2008	2009	2010
Januari	1483	1409	1356	1376	1403
December	1411	1354	1369	1579	1528

(Het grote verschil tussen het aantal eind 2009 en begin 2010 wordt verklaard door de 65-plussers die overgingen naar de SVB)

7. Wij ontvangen graag een overzicht van de totale uitgaven van de bijzondere bijstand in de afgelopen 5 jaar. Volgens het rapport van de voedselbank Gooi en Omstreken over het jaar 2010 is er bij gemeenten vaak sprake van onderuitputting van de regelingen tot maar liefst 70%. Wij vragen ons af of dat in Hilversum ook zo is. Wij willen graag weten of er sprake is geweest van een overschrijding of onderuitputting van de budgetten in de afgelopen jaren.

In Hilversum is er jaren sprake van een overschrijding van budgetten. Zie in de tabel de bedragen onder de begroting en werkelijk.

	2006		2007		2008	
	begroting	werkelijk	begroting	werkelijk	begroting	werkelijk
Incidentele bijstand	285.000	494.774	583.000	932.916	1.172.000	1.083.730
Leenbijstand	80.000	91.209	80.000	75.802	80.000	64.260
Coll. aanvullende ziektekostenverz.	144.000	118.594	144.000	233.857	314.000	306.406
Periodieke bijzondere bijstand	150.000	127.386	159.000	139.700	194.000	139.213
Schuldhelpverlening stadsbank	200.000	317.538	300.000	259.174	300.000	525.397
Voorlichting	20.000	9.143	22.000	15.153	22.000	25.484
Projecten	45.000	69.034	115.000	41.172	115.000	127.950
St.Versa Ouderenwerk	72.000	28.573				63.533
Langdurigheidstoelage	0					
	996.000	1.256.251	1.403.000	1.697.774	2.197.000	2.335.973

Overschrijding van budget

€ 260.251

€ 294.774

€ 138.973

	2009		2010	
	begroting	werkelijk	begroting	werkelijk
Incidentele bijstand	1.125.000	1.259.577	1.150.000	1.176.507
Leenbijstand	80.000	66.653	42.000	35.913
Coll. aanvullende ziektekostenverz.	314.000	336.952	327.000	330.146
Periodieke bijzondere bijstand	194.000	201.888	316.000	328.827
Schuldhelpverlening stadsbank	550.000	522.835	650.000	693.806
Voorlichting	22.000	22.641	22.000	27.650
Projecten	115.000	101.853	115.000	60.218
St.Versa Ouderenwerk		51.560		22.002
Langdurigheidstoelage	300.000	335.234	300.000	304.139
	2.700.000	2.899.193	2.922.000	2.979.208

Overschrijding van budget

€ 199.193

€ 57.208

8. Ook willen wij graag een overzicht zien van de besteding van de budgetten bijzondere bijstand in de afgelopen 5 jaar. (Hoeveel geld is er aan welke vorm van bijzondere bijstand besteed). Zie tabel bij vraag 7.

9. Verder zijn wij benieuwd hoeveel klanten er per jaar worden geholpen bij het loket Rondkomen. (Graag een overzicht van de bezoekersaantallen sinds het oprichten van het Loket Rondkomen).

Aantallen					
	2007	2008	2009	2010	2011
januari		208	203	292	247
februari		186	255	239	250
maart		150	226	297	243
april		120	188	245	
mei		82	152	185	
juni		81	196	216	
juli		83	171	183	
augustus		82	145	258	
september		76	230	266	
oktober	0	193	241	207	
november	225	230	298	249	
december	310	383	290	213	
Totaal	535	1.874	2.595	2.850	740

10. Graag zouden wij inzicht krijgen in de ontwikkeling van de cliënten aantallen bij de Stadsbank Midden Nederland in de afgelopen 5 jaar. Wij gaan ervan uit dat u over die informatie kunt beschikken.

Deze cijfers zijn opgevraagd bij de Kredietbank Nederland (de Stadsbank is hierin opgegaan).

2005	2006	2007	2008	2009	2010
128	261	311	293	403	447

De Kredietbank is hard bezig met het jaarverslag van 2010. Iedere gemeente, dus ook Hilversum, krijgt een eigen versie van het jaarverslag met daarin een overzicht van de jaren 2005-2010 van de instroom en hoe die is afgewikkeld van de eigen gemeente. Er is ook een pagina waarop de gegevens staan opgenomen van de andere opdrachtgevers van de Kredietbank, dit ter vergelijking.

Uitvoeringsvragen

11. Wij hebben vernomen dat de collectieve zorgverzekering straks alleen nog maar aan mensen met een inkomen van maximaal 110% van de bijstandsnorm mag worden aangeboden en niet meer aan de groep die op 130% van het bijstandsinkomen zit. Dit betekent voor een grote groep Hilversummers een forse aanslag op de portemonnee. Wij vragen ons af of dit bericht klopt. En zo ja, ziet het college mogelijkheden om deze groep mensen toch op de een of andere manier te laten profiteren van de collectieve zorgverzekering?

In het regeerakkoord is aangegeven dat gemeentelijk minimabeleid wordt genormeerd tot de inkomensgrens van 110% van het sociaal minimum. Dit heeft dan inderdaad consequenties voor deelnemers aan de collectieve zorgverzekering met een inkomen boven de 110%.

Landelijk wordt er door zorgverzekeraars onderzocht of er voor deze groep nog mogelijkheden zijn om deel te (blijven) nemen aan een collectieve zorgverzekering. Dit is echter nog in een pril stadium .

Wij maken er ons sterk voor dat de personen die straks niet meer deel kunnen nemen aan de collectieve zorgverzekering een gunstig pakket door de zorgverzekeraar wordt aangeboden.

Hoogachtend
Burgemeester en wethouders van Hilversum
de secretaris de burgemeester

I.C. de Vries

E.C. Bakker